

Izbor pomembnejših Trstenjakovih del:

Metodika verouka. Očrt versko pedagoške psihologije. Ljubljana 1941.

Pastoralna psihologija. Ljubljana 1946.

Psihologija dela. Ljubljana 1951

Psihologija umetniškega ustvarjanja. Ljubljana: SAZU 1953.

Oris sodobne psihologije. I. del: Teoretična psihologija. Maribor: Obzorja 1969. II. del: Uporabna psihologija. Maribor: Obzorja 1971

Krščanstvo in kultura. Tinje: Dom prosvete 1975.

Da bi bili z njim. Tinje: Dom prosvete 1975.

Problemi psihologije. Ljubljana: SM 1976.

Psihologija ustvarjalnosti. Ljubljana: SM 1981.

Temelji ekonomske psihologije. Ljubljana: Gospodarski vestnik 1982. Ponatis 1983.

Psihologija dela in organizacije. Ljubljana: Univerzum 1979.

Teorije zaznav. Ljubljana: SAZU 1983.

Ekološka psihologija. Ljubljana: Gospodarski vestnik 1984.

Človek bitje prihodnosti. Okvirna antropologija. Ljubljana: Slovenska matica 1985.

Človek in njegova pisava. Ljubljana: Center za pospeševanje gospodinjstva 1985.

Človek končno in neskončno bitje. Oznanjevalna antropologija. Celje: Mohorjeva družba 1988.

Skozi prizmo besede. Ljubljana: SM 1989.

Misli o slovenskem človeku. Ljubljana: Založništvo slovenske knjige 1991.

Za človeka gre. Izbrana razmišljanja. Maribor: Obzorja 1991.

Pet velikih. Ljubljana: Slovenska matica 1992.

O slovenskem človeku in koroški duši. Celovec-Ljubljana-Dunaj 1992.

Slovenska poštenost. Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka 1995.

Izbrana dela Antona Trstenjaka. Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka:

1. knjiga: **O družini** 1994,

2. knjiga: **Zgodovina filozofije** 1996,

3. knjiga: **Filozofski spisi I** 1996,

4. knjiga: **Filozofski spisi II** 1999,

Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta
Enota Maribor

Teološka knjižnica Maribor

Sreča ni gola vsota dobrin, ugodja, užitkov ipd. Sreča je nekaj, kar je onstran vseh teh dobrin, užitkov in ugodij. Je pač kvaliteta, ki je enovita in zato posebna enota, če hočete celota, ki je prej in več kakor vsi njeni posamezni deli.

Sreča je doživljanje, v katerem doseganje z vso vsebino in posledicami pripisujemo sebi. V doživljanju sreče in nesreče smo prizadeti v svojem osebnem jedru. Jaz kot zavestni nosilec doživljanja je prizadet. Odtod velja to za osebno doživljanje. Ljudje se tudi sprašujejo, če so nesrečni, zakaj ravno »jaz«. Če pa so srečni, jih navdaja sproščena ubranost, da je pač ravno zopet njihov »jaz« deležen takega doživetja in njihove dobrine.

(A. Trstenjak, *Dobro je biti človek*, Ljubljana, 1988, 53-54)

Dr. Anton Trstenjak
**DOBRO JE
BITI
ČLOVEK**

RAZSTAVA
ob 100-letnici rojstva in 10-letnici smrti
dr. Antona Trstenjaka

junij - oktober 2006

Avtorici razstave: Marjetka Tuš,
Fanika K. Vrečko
Oblikovanje zloženke: Aleš Tuš

Dr. ANTON TRSTENJAK (1906 - 1996)

Rodil se je 8. januarja 1906 v Rodmoščih pri Gornji Radgoni, umrl pa je v Ljubljani 29. septembra 1996. Po gimnaziji v Mariboru (1918-1926) je na univerzi v Innsbrucku leta 1929 doktoriral iz filozofije in leta 1933 iz teologije. V Mariboru je bil leta 1931 posvečen v duhovnika. Izpopolnjeval se je v Parizu (1935 in 1937) in se specializiral v eksperimentalni psihologiji pri A. Gemelliju v Milanu (1941/42). V letih 1934 do 1939 je bil katehet na realni gimnaziji v Mariboru, leta 1939/40 profesor filozofije na Visoki teološki šoli v Mariboru, od leta 1940 do upokojitve, leta 1973 pa profesor filozofije in psihologije na Teološki fakulteti v Ljubljani.

Predaval je tudi na podiplomski stopnji univerze v Zagrebu ter občasno na oddelku za psihologijo Filozofske fakultete v Ljubljani. Bil je redni član Mednarodnega združenja za aplikativno psihologijo v Parizu (od leta 1953), član SAZU (od leta 1979 dopisni, od 1983 redni), član Evropske akademije za znanost in umetnost v Salzburgu (od 1993), predsednik in nato častni član Društva psihologov Slovenije ter član več drugih znanstvenih organizacij doma in po svetu. Za svoje strokovno delo je dobil več visokih cerkvenih, državnih in znanstvenih odlikovanj ter priznanj, med drugim je bil leta 1974 imenovan za papeževega častnega prelata, razglašen je bil za ambasadorja znanosti Republike Slovenije (1993), prejel zlati častni znak svobode Republike Slovenije (1996), častni doktorat Univerze v Mariboru (1990) in Univerze v Ljubljani (1994).

Trstenjakova dela obsegajo 47 izvirnih knjig v slovenščini in tujih jezikih (s prevodi in ponatise blizu 100) ter čez 500 znanstvenih, strokovnih in poljudnih člankov. Njegove knjige in članke razvrstimo v šest skupin: psihološka, teološka, antropološka, filozofska, kulturološka in narodnostna dela.

Trstenjak je veliko raziskoval in pisal tudi o slovenskem narodu. Že njegova dela o družini lahko razumemo v okviru zanimanja in ljubezni do družine lastnega naroda (1994). Posebej je raziskoval značaj Slovencev v posameznih pokrajinah, vprašanje narodnih manjšin ter vzgibe za preživetje in napredek številčno majhnih narodov (med drugim je napisal skupaj z dunajskim psihiatrom Erwinom Ringlom knjigo O koroški duši 1992). Njegovo največje delo o narodu je knjiga Misli o slovenskem človeku, ki je izšla med osamosvajanjem Slovenije. Tudi Trstenjakova zadnja knjiga, Slovenska poštenost (1995), je s tega področja.

Teološka skupina njegovih del obsega po odlični disertaciji o univerzalistični usmerjenosti krščanstva v Apostolskih delih predvsem priložnostne članke v teoloških in pastoralnih revijah. Večje povsem teološko delo je natis njegovih duhovnih vaj za duhovnike (1975). V Trstenjakovih delih se izražata skupaj z drugimi značilnostmi njegove osebnosti tudi religiozna dimenzija in njegovo verovanje; tega nikoli in nikjer ni skrival, prav tako pa ni prestopil meje, kjer bi drugemu ponujal svoja prepričanja in stališča. Takšno duhovniško držo je utemeljeval že v svoji pastoralni psihologiji četrto stoletja pred 2. vatikanskim koncilom, ki v katoliški Cerkvi potrdil to smer.

Trstenjakova dela so berljiva in odsevajo močan osebni eros avtorja. Ta je sestavljen iz več komponent. Prva je Trstenjakovo gigantsko znanstveno-raziskovalno delo, ki mu je posvetil vse življenje in si ga sam financiral. Razpoznavni sta vsaj še dve komponenti. Druga je pedagoška kot univerzitetnega profesorja in iskanega ljudskega govornika. Tretja je svetovalno-terapevtska kot čutečega pomočnika in svetovalca; njegova soba v Ljubljani je bila več kakor pol stoletja najbolj obiskana neformalna psihološka ordinacija za svetovalno in terapevtsko pomoč ljudem v osebnih in družinskih stiskah. Za to delo - "dobro besedo človeku v stiski" - ni nikoli maral plačila.

Za Trstenjaka kot človeka je bil ob izjemni življenjski uspešnosti značilen skromen in obenem plemenito aristokratski življenjski slog. Bil je zelo družaben, socialno čuteč, z vedrim pogledom v prihodnost.

Bistvo Trstenjakove usmerjenosti bi najbolje označili, če rečemo, da je bila ekološka, sistemska ali zelena na socialnem in duhovnem področju. Verjel je, da je resničnost smiselna celota; sistem, v katerem ima vsaka stvar svoje smiselno mesto in vrednost: vsak človek s svojim značajem, vsaka človekova življenjska izkušnja, vsaka posamezna znanstvena smer, vsaka človeška potreba in energija, pa tudi vsaka človeška težava, stiska, zmeta in krivda. Njegovo življenjsko geslo je bilo: ZA ČLOVEKA GRE.

Trstenjak je s svojimi dosežki in življenjsko usmerjenostjo prepoznavno obogatil življenje slovenskega naroda v 20. stoletju. Njegovo strokovno usmerjenost nadaljuje Inštitut Antona Trstenjaka za psihologijo, logoterapijo in antropologijo, ki je bil ustanovljen kot prva nevladna znanstvena ustanova leta 1992.

Slovenska poštenost nima samo svoje jezikovne podlage, temveč ima tudi svoje stvarno zgodovinsko ozadje. Slovence so tujci v starih časih označevali z lastnostmi, ki govorijo o njihovi poštenosti. Prav tako so Slovenci že od nekdaj, kar poznamo njihove pisne vire, sebe imeli za poštenjake, kadar so se hoteli ponášati s svojimi dobrimi lastnostmi. Poštenjak je bila vselej oznaka za brezgrajnega Slovenca.

(A.Trstenjak, Slovenska poštenost, Ljubljana, 1995, 13)